

Przedmiotowy system oceniania z przyrody

W klasach IV-VI

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów na zajęciach przyrody ma na celu nie tylko badanie efektywności kształcenia. Do celów oceniania uczniów w edukacji przyrodniczej należą przede wszystkim:

1. Wspieranie, poprzez

- motywowanie uczniów do nauki i pracy nad sobą,
- stymulowanie i mobilizowanie uczniów do myślenia o swojej przyszłości oraz do podejmowania starań podnoszących jakość edukacji przyrodniczej,
- stworzenie uczniom okazji i szansy osiągnięcia sukcesów edukacyjnych w zakresie przyrody oraz dowartościowanie ich,
- pomoc uczniom w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju,
- różnicowanie, wyróżnianie i nagradzanie uczniów

2. Prognozowanie, poprzez

- zdobywanie informacji o efektywności nauczania przyrody,
- przewidywanie przyszłych osiągnięć ucznia, wykrywanie potencjalnych umiejętności

3. Diagnoza, poprzez

- poinformowanie uczniów o poziomie ich osiągnięć edukacyjnych i postępów w nauce,
- zdiagnozowanie potrzeb edukacyjnych uczniów, tj. określenie ich zainteresowań poznawczych i potrzeb w zakresie uczenia się przyrody oraz przyczyn trudności w uczeniu się tego przedmiotu,
- określenie stopnia osiągnięcia standardów wymagań,
- dostarczenie rodzicom i opiekunom uczniów oraz nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach uczniów.

4. Ewaluacja, poprzez

- uzyskiwanie informacji o jakości i poziomie osiągnięć oraz pracy edukacyjnej uczniów.

I. Podstawy prawne

Przedmiotowy system oceniania jest zgodny z :

- Rozporządzeniem Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 19 kwietnia 1999 roku w sprawie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych
- Szkolnym systemem oceniania
- Podstawą programową kształcenia ogólnego (Dz. U. Nr 14 z 15 lutego 1999r.) na drugim etapie kształcenia w szkole podstawowej
- Programem nauczania przyrody dla klas IV-VI autorstwa Jolanty Golanko wg nowej podstawy programowej oraz Program nauczania przyrody dla klas IV-VI według M. Kłyś, E. Sulejczak, numer w zestawie DKW-4014-165/99

II. Standardy wymagań

System został opracowany w oparciu o analizę zewnętrznych standardów osiągnięć (wymagań egzaminacyjnych), czyli norm wiedzy i umiejętności będących podstawą

przeprowadzania sprawdzianu w klasie VI szkoły podstawowej zgodnych z załącznikiem nr1 do Rozporządzenia MEN z 21 lutego 2000r. (Dz.U. z 2000r. Nr 17 poz.215).

Wyznaczają one zakres zadań egzaminacyjnych, który powstał w wyniku uszczegółowienia zawartych w Podstawie programowej kształcenia ogólnego osiągnięć wymaganych od uczniów na końcu drugiego etapu kształcenia.

III. Cele kształcenia

Podstawa programowa drugiego etapu kształcenia w szkole podstawowej określa następujące priorytetowe cele edukacyjne:

W ramach edukacji przyrodniczej :

1. Zainteresowanie światem, jego różnorodnością, bogactwem i pięknem.
2. Rozumienie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym.
3. Zdobycie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych i dokonywania ich opisu.
4. Poznanie współzależności człowieka i środowiska.
5. Poznanie zachowań sprzyjających bezpieczeństwu ludzi i przyrody.
6. Wyrobienie poczucia odpowiedzialności za środowisko.

W ramach edukacji ekologicznej:

1. Dostrzeganie zmian zachodzących w otaczającym środowisku oraz ich wartościowanie
2. Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska.

W ramach edukacji prozdrowotnej:

1. Ułatwienie nabywania umiejętności dbania o swoje zdrowie.

Ogólne cele kształcenia przyrodniczego:

- zapoznanie uczniów z podstawami nauk przyrodniczych i ukazanie ich związków z innymi naukami, przemysłem, najbliższym środowiskiem, życiem codziennym.
- umożliwienie uczniom zrozumienia i docenienia wpływu dynamicznego rozwoju nauk przyrodniczych na rozwiązywanie problemów współczesności.
- rozwijanie naturalnych potrzeb poznawczych człowieka, różnych form myślenia, kształtowania postawy badawczej poprzez bezpośredni kontakt z rzeczywistością przyrodniczą.
- nauczanie współdziałania z przyrodą i dostrzegania zmian dokonujących się w otaczającym środowisku.
- wyrobienie umiejętności eksperymentowania, stawiania hipotez, formułowania wniosków i rozwiązywania problemów.
- przygotowanie podstawowej struktury pojęciowej dla dalszej nauki przedmiotów przyrodniczych i technicznych.

- wdrażanie do korzystania z różnych źródeł informacji, selekcjonowania i systematyzowania wiadomości.
- inspirowanie do wdrażania własnych pomysłów i wyrażania myśli w różnych formach wypowiedzi.
- budzenie zainteresowań przyrodniczych poprzez maksymalne zaktywizowanie uczniów w procesie kształcenia.
- wyrabianie właściwej postawy w racjonalnym wykorzystywaniu zasobów przyrody.
- umożliwienie uczniom współdziałania w grupie, kształcenie umiejętności rozwiązywania konfliktów, dyskusowania.
- kształtowanie postawy twórczej uczniów, czyli ich zdolności i gotowości do nowych, niekonwencjonalnych rozwiązań, do nie nawykowego zachowania w procesie kształcenia.
- doskonalenie umiejętności dokonywania samooceny.

IV. Obszary aktywności podlegające ocenie

Przedmiotowemu systemowi oceniania podlegają następujące formy pracy:

a) lekcyjnej

- swobodne wypowiedzi
- wypowiedzi kierowane
- odpowiedź ustna
- wypowiedź pisemna (opracowanie, opis, projekt itp.)
- odpowiedź pisemna (sprawdzian, test, kartkówka itp.)
- ćwiczenia laboratoryjne
- udział w lekcji
- umiejętność korzystania z różnych źródeł wiedzy
- stosowanie wiedzy w praktyce
- samodzielne wykonanie zadań w zeszycie ćwiczeń
- prezentacja (indywidualna i grupowa)

b) pozalekcyjnej

- konkursy szkolne, międzyszkolne, okręgowe i wojewódzkie
- olimpiady przedmiotowe
- wystawy prac
- praca w ramach koła zainteresowań
- opieka nad hodowlami prowadzonymi w szkole

- inne formy pracy pozalekcyjnej (np. udział w programach edukacyjnych i projektach)

Kryteria oceniania społeczno- wychowawczego.

W kategorii zachowań i postaw oceniana jest:

1. Praca w grupie

K-P

Uczeń:

- zachowuje dyscyplinę podczas zajęć w grupach
- postępuje zgodnie z ustalonym kontraktem grupowym
- uczestniczy w pracy grupy

R-D

Uczeń:

- wnosi twórczy wkład w wykonanie zadań przydzielonych grupie
- prezentuje wyniki pracy grupowej

W

Uczeń:

- pomaga w wykonywaniu zadań innym członkom grupy
- pełni funkcję lidera grupy

2. Aktywność

K-P

Uczeń:

- systematycznie przygotowuje się do lekcji (posiada zeszyt, podręcznik, odrobione zadanie domowe)
- potrafi właściwie zachowywać się podczas zajęć
- wykonuje zlecone przez nauczyciela zadania
- uważnie śledzi tok lekcji

R-D

Uczeń:

- aktywnie uczestniczy w zajęciach
- samodzielnie rozwiązuje postawione na lekcji zadania problemowe
- stawia własne pytania i hipotezy
- wykorzystuje zdobytą na lekcjach wiedzę w życiu codziennym
- uczestniczy w konkursach przedmiotowych, imprezach szkolnych np. apele, akcje Sprzątania Świata

W

Uczeń:

- korzysta z dodatkowych źródeł informacji (np. literatura popularnonaukowa, Internet, programy komputerowe, własne obserwacje) wnosząc twórczy wkład w przebieg zajęć
- bierze udział w pracy kół zainteresowań o tematyce przyrodniczej, programach i projektach
- opiekuje się hodowlami szkolnymi
- odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych (szkolnych, gminnych, wojewódzkich)

V. Standardy wymagań programowych.

Wymagania wykraczające (W) – warunki otrzymania oceny celującej

Uczeń:

- Spełnia wymagania dopełniające
- Posiada wiadomości wykraczające poza program nauczania
- W kategorii zachowań postaw spełnia co najmniej 3 z 6 kryteriów na ocenę celującą, tzn.
  - wnosi twórczy wkład w wykonanie zadań przydzielonych grupie
  - prezentuje wyniki pracy grupowej
  - korzysta z dodatkowych źródeł informacji (np. literatura popularnonaukowa, Internet, programy komputerowe, własne obserwacje) wnosząc twórczy wkład w przebieg zajęć
  - bierze udział w pracy kół zainteresowań o tematyce przyrodniczej, programach i projektach
  - opiekuje się hodowlami szkolnymi
  - odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych (szkolnych, gminnych, wojewódzkich)

VI. Skala ocen.

Oceny bieżące i klasyfikacyjne (końcowo roczne i semestralne) ustala się w stopniach wg następującej skali:

- 1) stopień celujący – 6
- 2) stopień bardzo dobry – 5
- 3) stopień dobry – 4
- 4) stopień dostateczny – 3
- 5) stopień dopuszczający – 2
- 6) stopień niedostateczny – 1

Przy ocenach bieżących i semestralnych dopuszcza się stosowanie znaku (+), który podwyższa ich wartość o 0,5 stopnia oraz znaku (-), który obniża o 0,25 stopnia. Stopnie roczne i na świadectwie wystawiane są bez wymienionych znaków.

VII. Kryteria oceniania.

Postępy ucznia ocenia się w następujących kategoriach:

- 1) zachowań i postaw
- 2) umiejętności
- 3) wiadomości

Według ustalonych standardów, z którymi na bieżąco zapoznawani są uczniowie podczas zajęć lekcyjnych oraz zainteresowani rodzice (na zebraniach rodziców).

Uczniowie, którzy posiadają orzeczenia Poradni Pedagogiczno Psychologicznej oceniani są według kryteriów dostosowanych do ich możliwości.

VIII. Warunki zaliczenia przedmiotu

Ocena semestralna i roczna nie jest średnią arytmetyczną uzyskanych przez ucznia ocen częściowych. Podczas wystawiania oceny końcowo rocznej bierze się pod uwagę ocenę semestralną.

IX.

Sposoby

poprawy uzyskiwanych wyników

Uczeń ma prawo do poprawy uzyskanych przez siebie wyników (zwłaszcza prac pisemnych, sprawdzianów). W przypadku otrzymania ze sprawdzianu oceny niedostatecznej lub oceny nie zadowalającej ucznia może poprawić ją w ciągu 2 tygodni (w formie ponownego sprawdzianu pisemnego) lub na życzenie ucznia. W przypadku otrzymania oceny niższej z zakresu poprawianego materiału wystawia się ocenę korzystniejszą.

W przypadku choroby lub zdarzeń losowych, termin może być przedłużony indywidualnie na prośbę ucznia lub rodzica.

Pozostałe oceny powinny być poprawiane na bieżąco poprzez zdobycie kolejnych lepszych ocen częściowych za te formy pracy.

X. Sposoby przekazywania informacji zwrotnej stronom zainteresowanym wynikami ucznia.

Uczniowie oraz rodzice są na bieżąco informowani o postępach w nauce. W tym celu uczeń jest zobowiązany do systematycznego prowadzenia w swoim zeszycie przedmiotowym tabeli „ Moje postępy w poznawaniu przyrody”, w której wpisuje oraz przedstawia do podpisu nauczycielowi swoje oceny natychmiast po ich uzyskaniu. Rodzice powinni na bieżąco kontrolować postępy dziecka oraz potwierdzać to poprzez złożenie podpisu w przeznaczony do tego celu rubryce tabeli.

Ocenił prace pisemne uczeń ma obowiązek pokazać rodzicom i zwrócić nauczycielowi z ich podpisem w wyznaczonym terminie. Prace klasowe nauczyciel przechowuje do końca roku szkolnego.

Na prośbę ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel uzasadnia ocenę pracy pisemnej.

XI. Narzędzia sprawdzania.

Narzędzia i środki stosowane przy ocenianiu uczniów to:

- A) zadania domowe
- B) kartkówka- obejmuje zakres materiału ostatnich dwóch lekcji; może wystąpić na każdej lekcji bez zapowiedzi (czas 10 minut)
- C) sprawdzian- może wystąpić jeden w ciągu dnia, zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem i wpisany do dziennika (czas 20 minut)
- D) praca klasowa- obejmująca treść całego działu; zaplanowana na całą jednostkę lekcyjną (może mieć formę testu); może wystąpić jedna w ciągu tygodnia; zapowiedziana z dwutygodniowym wyprzedzeniem (wpis do dziennika)
- E) test- obejmujący materiał nauczania z jednego semestru może wystąpić dwa razy w ciągu roku; zapowiedziany z dwutygodniowym wyprzedzeniem i wpisany do dziennika
- F) odpowiedzi ustne
- G) wytwory uczniowskie (np. albumy, plakaty, modele)

XII. Ewaluacja.

1. Przedmiotowy system oceniania może ulec ewaluacji w ciągu 3 lat.
2. Zespół przedmiotowy zbiera wnioski nauczycieli, rodziców oraz uczniów na temat działającego PSO.
3. Na końcoworocznej radzie pedagogicznej przedstawia wnioski i uwagi oraz propozycje zmian, które opiniuje i zatwierdza rada pedagogiczna.
4. Ewentualne zmiany muszą być zgodne z innymi dokumentami dotyczącymi oceniania w szkole.
5. Zmiany PSO obowiązują od 1 września każdego roku szkolnego.